

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.463/2017/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Lőrinczi Laura ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Bohács Zsolt ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. március hó 17. napján kelt 6.P.21.932/2016/9. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja**.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a (alperesi jogelőd neve) (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2007. július 3. napján **(kölcsönszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 2 695 500 Ft kölcsönt folyósított a felperesnek a **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, Peugeot 206 SW típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(üzletszabályzat 1. jelölése)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

- IV.9.: Amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg”.

A peres felek 2007. július 16. napján biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az

opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont). Az opciós szerződés 7. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben, vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a szerződéses jogviszony tartama alatt a **(üzletszabályzat 1. jelölése)**. számú üzletszabályzata helyébe a **(üzletszabályzat 2. jelölése)**. számú üzletszabályzatát léptette, amelynek a „zárt opcióról” rendelkező V/6. pontja szerint a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt.

Az alperes a 2015. szeptember 7. napján kelt levelében bejelentette, hogy vételi jogával él, és a szerződést 2015. szeptember 30. napjára felmondta.

A felperes módosított keresetében - egyebek között - a kölcsön felhasználásával vásárolt gépkocsi törzskönyvének a kiadására kérte kötelezni az alperest. E kérelme indokaként előadta, a gépkocsit terhelő, alperes javára alapított opciós jog 2012. július 3. napján lejárt, így az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A törzskönyv kiadására irányuló keresettel szemben előterjesztett védekezése szerint opciós joga az utóbb hatályba lépett **(üzletszabályzat 2. jelölése)**. számú üzletszabályzat V.6. pontja alapján ún. zárt opció, amely jogát az alperes az opciós szerződés 7. pontjában kikötött feltételek beálltától gyakorolhatja, az ennek gyakorlására nyitva álló határidő pedig még nem telt el, emellett a törzskönyv birtokban tartása az Üsz. IV.9. pontja értelmében nem a vételi jog, hanem a kölcsön atipikus biztosítéka, így mindaddig jogosult a törzskönyvet magánál tartani, amíg a felperes nem teljesíti valamennyi fizetési kötelezettségét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyebek között - kötelezte az alperest a **(gpjmű frg.rszm.-a)** forgalmi rendszámú Peugeot 206 SW típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadására. Határozatának indokolásából kitűnően arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felek a vételi jog biztosítékaként állapodtak meg abban, hogy a vételi joggal terhelt gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül. Utalt arra, hogy az Üsz. IV.7. pontjában írt, az ismételt vételi jog engedésére vonatkozó szerződési feltétel a perben alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 374. § (2) bekezdésének kógens rendelkezését megkerülő kikötés, amely a 200. § (2) bekezdés alapján érvénytelen. Miután pedig a vételi jog gyakorlására biztosított, a szerződéskötéstől számított 5 éves határidő eltelt, az alperesnek nincs jogcíme arra, hogy a törzskönyvet továbbra is birtokban tartsa.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett. Fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását kérte, változatlanul fenntartva az elsőfokú eljárás során kifejtett álláspontját. Megismételte azt a hivatkozását, miszerint mind a szerződéskötéskor hatályos, mind pedig az álláspontja szerint az annak helyébe lépő üzletszabályzat általa megjelölt pontjai alapján mindaddig jogosult a törzskönyv birtokban tartására, amíg a felperes a szerződésből eredő kötelezettségét maradéktalanul nem teljesítette. A törzskönyv átadásának a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellege alátámasztására hivatkozott az Üsz. VI.1-3. pontjaiban írtakra. Utalt arra, nem ért egyet a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében kifejtett álláspontjával, azt részletezett érvei alapján okszerűtlennek minősítette. Álláspontjának alátámasztásául bírósági ítéletekre, a Pénzügyi Békéltető

Testület ajánlásaira, és a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 18.) Korm. rendelet 100. § (3) és (4) bekezdésében foglaltakra hivatkozott.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Az ítéletábra észlelte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta beszerezni a törzskönyv kiadása iránti kérelem elbírálásához nélkülözhetetlen opciós szerződést. Az ítéletábra a másodfokú eljárásban a mulasztást pótolta, a tényállást annak figyelembevételével a fentiek szerint kiegészítette, ily módon nincs akadálya a fellebbezés érdemi elbírálásának.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság döntéséből kitűnően elfogadta a felperesnek azt az álláspontját, hogy az alperes az opciós jog biztosítékeként tarthatta a birtokában a törzskönyvet. Ezzel az ítéletábra egyetért. Az alperes vételi jogát az opciós szerződés 4. pontja alapján a szerződéskötéstől számított 5 éven belül gyakorolhatta, ehhez képest a 2015. szeptember 7. napján kelt levelében tett erre vonatkozó nyilatkozata elkésett. Miután pedig az opciós jog az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy az alperes e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokában tartására. Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokában tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani.

Az Üsz. alperes által hivatkozott IV.9. pontja - az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi jog megszűnt.

A fenti megállapítással ellentétes következtetés a felperes által elismerten a szerződés részévé váló - **(üzletszabályzat 2.jelölése)**. megjelölésű üzletszabályzat V.6. pontjából sem vonható le. E rendelkezés szerint ugyanis a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt, ez pedig a szerződéskötéstől számított - és nem a feltétel bekövetkeztétől irányadó - 5 év.

Az alperes fellebbezési érvelésével szemben önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Üsz. VI.1., VI.2. és VI.3. pontjában foglaltakból sem.

Nem ért egyet az ítéletábra az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, miszerint a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítéletábra mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja szerkezetéből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Csupán utal az ítéletábra arra, az alperes által hivatkozott más bíróságok által egyedi ügyekben hozott döntések és a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlása a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbösek, azok a jelen perben eljáró bíróságot nem kötik.

A közúti közlekedési igazgatási feladatokról és a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet alperes által hivatkozott 100. § (3) és (4) bekezdései csupán arra vonatkozóan tartalmazznak rendelkezést, hogy a közlekedési igazgatási hatóság mind a gépjármű tulajdonosa, mind a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfél kérelmére dönt a jármű forgalomból történő kivonásáról és tehet egyéb - ott megjelölt - intézkedéseket, emellett meghatározza, ki tekinthető a törzskönyvvel jogszerűen rendelkezni jogosultnak. Arra vonatkozóan azonban nem ad eligazítást, meddig tarthatja a jogosult a törzskönyvet a birtokában, illetve mikor, kinek és milyen feltételek teljesülése esetén köteles azt kiadni. Ebből következően a jelen jogvita mikénti elbírálása szempontjából nem bír jelentőséggel.

Mindennek nem mond ellent az alperes által hivatkozott 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 100. § (4) bekezdésének az a rendelkezése, amely szerint a törzskönyvvel jogszerűen rendelkező ügyfélnek kell tekinteni egyebek között azt a pénzügyi intézményt, amelynél a törzskönyvet a jármű tulajdonosa pénzügyi követelés fejében letétbe helyezte, feltéve, hogy ez a rendelkezési jogot megalapozó okiratról megállapítható. Az alperes által hivatkozott Kormányrendelet sem biztosítja ugyanis a hitelezőnek a törzskönyv letéti őrzésének jogát önmagában azon az alapon, hogy a gépjármű vételárát vagy annak egy részét a gépjármű tulajdonosa a hitelező által nyújtott kölcsönösszegeből egyenlítette ki. A törzskönyv biztosítéki célú letétbe helyezésének alapja a felek erre vonatkozó megállapodása lehet, amely megállapodás tartalma dönti el, hogy a hitelező milyen feltételekkel és meddig tarthatja letéti őrzésében a törzskönyvet.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú ítélet fellebbezéssel érintett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperest fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes - jogi képviselővel felmerült - másodfokú perköltésének megfizetésére, amelynek összegét - négy munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján állapította meg.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Szeged, 2017. október 17.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanóczné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró